

Opvattingen van het college of burgemeester ex. artikel 33 Reglement van Orde. De griffie zorgt voor verspreiding. Beantwoording volgt zo snel mogelijk en in ieder geval binnen 4 weken.

Naam en fractie: Marieke Le Noble, GDP/HART
Datum indiening: 19 januari 2023
Datum antwoord: 9 mei 2023
Onderwerp: Vervolg vragen RSA-werkgelegenheid

Inleiding

Naar aanleiding van de beantwoording van de vragen over de vermeende verdwijning van werkgelegenheid in onze regio als gevolg van het gebrek aan schuifruimte, hebben wij de volgende vragen.

Vraag 1

De conclusie dat er bovenmatig veel bedrijven naar buiten onze regio verhuizen, is het Ecorys rapport. Hierin wordt voor de conclusie dat er relatief zeer weinig bedrijven binnen onze regio verhuizen (74%) vergeleken met landelijk (94%) verwezen naar het rapport Van Oort e.a. (2007), Verhuizingen van bedrijven en groei van werkgelegenheid.

- a. Is het college het met ons een dat een beschrijving van de situatie op basis van een rapport dat 15 jaar oud is wellicht niet meer de huidige werkelijkheid representeert? In hoeverre schat het college in dat ontwikkelingen als digitalisering, thuiswerken en online bestellingen een invloed hebben gehad de afgelopen 15 jaar?

Antwoord:

Het klopt dat het rapport van Oort al van enige tijd geleden dateert. Het rapport van Ecorys is in 2019 voltooid. Het van Oort rapport is slechts één van de bronnen waar Ecorys gebruik van heeft gemaakt. We denken dat de cijfers uit het Ecorys rapport goed laten zien dat we als Regio er goed aan doen om aandacht te houden voor voldoende ruimte om te ondernemen en dat er een relatie is tussen deze ruimte en de werkgelegenheid, ook al is deze relatie door de tijd heen niet geheel lineair en is de ruimtevraag niet de enige relevante factor als het gaat om werkgelegenheid.

De RSA agenda die aanleiding vormt voor de vragen is gebaseerd op het koersdocument dat de gezamenlijk koers van de regiogemeenten uitzet. Hierin is vastgelegd dat we als regio belang hechten aan een goede balans tussen wonen en werken en dat dat een balans wordt nagestreefd tussen werkgelegenheid en de beroepsbevolking, met name als het gaat om name praktijkgeschoold werk. Dat willen we niet graag verliezen. Het koersdocument is door alle raden vastgesteld. Het college deelt de zorgen over de werkgelegenheid in onze regio. Er zijn de laatste tijd een grote bedrijven vertrokken uit de regio waar geen nieuwe voor zijn teruggekomen. Het college herkent zich in de conclusies die in diverse rapporten worden getrokken: in onze regio kunnen we grotere bedrijven die willen groeien, zich in onze regio willen vestigen of in onze regio verhuizen naar een meer passende plek willen vestigen, moeilijk te accommoderen.

Wat de digitalisering en het thuiswerken betreft; deze factoren hebben zeker invloed gehad op de manier waarop met name kantorenlocaties worden gebruikt. De impact hiervan op de vraag naar ruimte is echter niet heel groot. Kantoren worden nog steeds benut als ontmoetingsplaats, voor vergaderingen en teambuilding. Uit verkeersmetingen blijkt dat het woon-werkverkeer weer terug is op het niveau van voor corona. Voor bedrijventerreinen is de impact van digitalisering overigens beperkt, aangezien hier veel werkzaamheden plaatsvinden die op locatie moeten worden verricht.

- b. Het rapport van Oort geeft aan de 94% van de bedrijfsverhuizingen binnen het eigen COROP gebied plaatsvindt. In hoeverre speelt het feit dat de regio Gooi en Vechtstreek een van de kleinste COROP regio's van Nederland is een rol bij de kans dat er naar een gebied buiten G&V wordt verhuisd? Is hiermee rekening gehouden in de conclusies waar verder beleid op is uitgewerkt, en zo ja, op welke manier?

Antwoord:

Veel bedrijven die moeten verplaatsen i.v.m. een uitbreidingswens willen graag in de regio blijven, onder meer omdat zij hiermee een grotere kans hebben om hun personeel te behouden en geen hoge kosten voor een sociaal plan hoeven te betalen. De omvang van een COROP regio staat hier los van. Overigens hebben veel van de ons omringende regio's ook een tekort aan bedrijventerreinen. Dit maakt dat bedrijven die moeten verhuizen zich vaak over een relatief grote afstand moeten verplaatsen. Alleen Flevoland heeft nog ruimte voor de realisatie van bedrijventerreinen. Vaak is dit weer op een locatie die voor praktijkgeschoolden lastig met het OV bereikbaar is, waarmee voor deze groep werkgelegenheid op een voor hen goed bereisbare afstand verdwijnt.

Vraag 2

In het Ecorys rapport wordt op pagina 14 het volgende gesteld: "Figuur 3.5 laat ten slotte zien dat de meeste verhuizingen naar buiten de regio voor rekening van ZZP'ers komen, en dat het vooral gaat om de sectoren zakelijke dienstverlening,

Schriftelijke vragen ex. artikel 33 Reglement van Orde

handel en horeca." Figuur 3.5 laat vervolgens zien dat 68% van de bedrijfsverhuizingen ZZP's betreft. Het percentage bedrijven van 50 werknemers of meer dat uit de regio vertrekt, is 1%. In de volgende alinea wordt het volgende gesteld: "Het beeld dat ontstaat is dat regio Gooi en Vechtstreek met name de bedrijven met meer dan vijftig werknemers niet weet vast te houden."

- a. Onderschrijft het college de conclusie dat uit figuur 3.5 blijkt dat G&V met name bedrijven van 50 werknemers of meer niet weet vast te houden? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Antwoord:

Uit de LISA cijfers blijkt dat we in de regio Gooi en Vechtstreek relatief weinig bedrijven van 50 werknemers of meer hebben (minder dan 1%). Omdat ZZP-ers als bedrijf staan geregistreerd, telt de Regio daarom een groot aantal bedrijven. Als 1% van het totaal aantal bedrijven dat vertrekt, bedrijven van meer dan 50 werknemers betreft, is dit dus een relatief groot aantal bedrijven.

- b. Is deze conclusie ook nog door andere cijfers onderbouwd, en zo ja, door welke (graag concreet rapport en pagina aangeven)

Antwoord:

Het Ecorys rapport is het laatste regionale rapport met cijfers over de werklocaties. In de gemeente Hilversum is onlangs nog een onderzoek (Monitor Economie) uitgevoerd, waar ook een aantal cijfers over de gehele regio Gooi en Vechtstreek verwerkt zijn. Dit onderzoek is hier bijgevoegd. In deze monitor staat te lezen dat het structurele ruimtegebrek voor werkfuncties een belangrijke verklaring is voor de achterstand van groei in werkgelegenheid in Hilversum.

- c. Is bovenstaande conclusie een grondlegger geweest voor de uitwerking van het beleid dat grotere bedrijven vanwege gebrek aan schuifruimte bovenmatig veel uit onze regio vertrekken?

Antwoord:

De insteek van het beleid is dat we werkgelegenheid in de regio zoveel mogelijk willen behouden, waarbij er een specifiek zorg is voor praktijk geschoold wordt. Het behouden van (schuif)ruimte voor grotere bedrijven die dit type bieden is onderdeel van dit beleid. Er wordt op dit moment regionaal een verkenning gedaan naar instrumentarium om deze doelstelling te helpen realiseren.

Vraag 3

Bij vraag 2 van de eerdere beantwoording van technische vragen wordt aangegeven dat zowel het aantal banen als het aantal bedrijven in onze regio flink is gegroeid.

- a. Hoe verhoudt zich dit tot de conclusie dat "werkgelegenheid in de regio loopt niet gelijk op met de beroepsbevolking. Verhoudingsgewijs verplaatsen veel bedrijven naar een plek buiten de regio, door het ontbreken van schuifruimte." Is de beroepsbevolking in onze regio in deze periode met meer dan 6,83% (percentage toename banen vanaf 2017) gestegen, en zo ja en met hoeveel?

Antwoord:

Sinds 2017 is er in de regio wél een toename van banen te zien in de regio Gooi en Vechtstreek (in tegenstelling tot de periode 2009 – 2015). Deze is echter lager dan gemiddeld in Nederland. Over een langere periode terugkijkend is de werkgelegenheid in de regio gedaald. Zie ook o.m. de Monitor Economie van Hilversum, fig. 7 op pag. 6., waarin ook cijfers voor de Regio Gooi en Vechtstreek zijn opgenomen.

Vraag 4

In de beantwoording van de technische vragen wordt het volgende aangegeven: "Het aantal bedrijven in z'n geheel houdt geen verband met de hoeveelheid praktijk(laag)geschoold werk. Onder 'bedrijven' worden bijvoorbeeld ook eenmansbedrijven gerekend. Deze nemen fors toe in aantallen, maar zorgen niet voor meer praktijk geschoold werk."

- a. Is het college het met ons eens dat er ook significant aandeel laaggeschoolden zzp-ers in onze regio zijn – zie bijvoorbeeld CBS cijfers? Zo ja, waarom leidt een toename van het aantal ZZP'ers dan tot de conclusie dat dit niet voor meer praktijk geschoold werk zorgt?

Antwoord:

Bij een toename van het aantal ZZP-ers is er niet noodzakelijkerwijs een toename van opdrachten voor deze groep. ZZP-ers zijn immers zelf geen werkgever. Dus een toename van praktijkgeschoolde ZZP-ers leidt niet direct tot een toename van praktijkgeschoold werk.

- b. Het aandeel laaggeschoold werk in onze regio ligt met 12,7% een kleine 14% onder het landelijk gemiddelde. Hoe verhoudt zich dit tot het aandeel laaggeschoolde arbeidsplaatsen in onze regio, in verhouding tot het landelijk gemiddelde aantal laaggeschoolde arbeidsplaatsen?

Antwoord:

Het aantal praktijkgeschoolden in Gooise Meren ligt in Gooise Meren in 2022 op zo'n 14 % volgens het CBS, wat ongeveer gelijk is met het aantal praktijkgeschoolden in Nederland.

Vraag 5

Uit tabel 4.13 van het Plabeka rapport blijkt dat het aantal verhuizingen van bedrijven uit onze regio gelijk is aan het aantal bedrijven dat naar onze regio is verhuisd (beide 44).

- a. Waarom wordt het percentage bedrijfsverhuizingen uit onze regio als een significant probleem aangemerkt als het aantal bedrijven per saldo in balans is? Wordt hier verwezen naar de Monitor Plabeka, Hoofdrapport Werklocaties 2022, pag. 10 en 11? . Deze heeft betrekking op de verhuisbewegingen in één jaar (2020 – 2021), waar het aantal betrokken werknemers van 231 naar 886 gegaan is; bijna een verviervoudiging. Hoewel dit een succesvol jaar is gebleken, is 1 jaar niet kenmerkend voor de gehele periode, niet in de laatste plaats omdat het een nogal bijzondere periode was door corona.

Antwoord

Het klopt dat het jaar 2020 – 2021 afwijkt van anderen jaren. Of dit geheel aan corona te wijten is, is niet duidelijk. Het is een landelijk trend dat er meer werk is. In het deelregionale rapport van de monitor Plabeka uit 2022 staat op pag. 43 een tabel dat de trend over een langere periode weergeeft. Deze tabel laat een dalende trend zien in de werkgelegenheid voor een groot deel van de gemeten periode(2009 – 2021). Hierbij staat de volgende aanvullende tekst: "Tussen 2009 en 2021 heeft een daling van 4% van het aantal banen plaatsgevonden. Deze daling is met name zichtbaar in de sectoren financiële dienstverlening, landbouw & visserij en vervoer & opslag. Het onderwijs kende een behoorlijke groei (14%) . Tussen 2020 en 2021 is het aantal banen gestegen met 2% en het aantal vestigingen met 3%". Uit deze tekst blijkt dat de jaren 2020 – 2021 afwijken van de negatieve trend die daarvoor plaatsvond.

- b. En waarom wordt hier een verband gelegd met een gebrek aan schuifruimte, als de 44 verhuizingen naar onze regio toe hebben gezorgd voor een toename van 284% van het aantal werkzame personen in onze regio?

Antwoord:

Het jaar 2020 – 2021 is uitzonderlijk, in de jaren daarvoor (vanaf 2009) was juist een negatieve trend zichtbaar: een daling van het aantal banen met gemiddeld 4%. De grote stijging van het aantal werknemers in 2020 – 2021 wordt overigens volledig veroorzaakt doordat ICT bedrijven die eerder naar Amsterdam zijn verhuist, terug zijn verhuist naar Hilversum. De Media sector is een positieve uitzondering op de generieke trend. De laatste jaren (her)vestigen zich meer bedrijven op het vlak media en creatieve industrie in onze Regio. We moeten hierbij aantekenen dat de groei in werkgelegenheid op dit vlak niet inhoudt dat meer mensen in onze regio werk vinden. De pendel Hilversum – Amsterdam is substantieel.

Vraag 6

In het STEC rapport uit 2016 wordt aangegeven dat de regio G&V minder dan 5% leegstand heeft voor bedrijfstvastgoed.

- a. Van wanneer dateert de meest recente meting van leegstand van het bedrijfstvastgoed? Hoe hoog is deze leegstand volgens de meest recente meting?

Antwoord:

Het deelregionaal rapport Plabeka uit 2022 geeft cijfers over leegstand van kantoren en beschikbare bedrijfsruimte. In dit rapport wordt geconstateerd dat de leegstand van kantoren afneemt. De feitelijk beschikbare leegstaande kantooruimte ligt onder 5,6 %, terwijl de beschikbare bedrijfsruimte in 2021 5,2 % van het geheel is, wat neerkomt op 2.18 ha direct uitgeefbaar.

- b. Heeft dit gevolgen voor de conclusies mbt frictieleegstand en schuifruimte?.

Antwoord:

De conclusie is vooral dat deze cijfers op urgentie wijzen. Het leegstandcijfer van 5,6% zit onder de 'gezonde' frictieleegstand en de hoeveel direct uitgeefbare bedrijfsruimte wordt als zeer krap aangemerkt. In het rapport wordt geconcludeerd: "Dit alles maakt dat het voor de gevestigde bedrijven met een uitbreidings- of verplaatsingswens vrijwel onmogelijk is om in de regio Gooi en Vechtstreek te blijven. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het kunnen blijven faciliteren van werkgelegenheid voor praktisch geschoolden. Fysieke nabijheid van werk is belangrijk voor deze doelgroep".